

Correctievoorschrift HAVO

2008

tijdvak 2

management & organisatie

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzend scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o. Voorts heeft de CEVO op grond van artikel 39 van dit Besluit de *Regeling beoordeling centraal examen* vastgesteld (CEVO-02-806 van 17 juni 2002 en bekendgemaakt in Uitleg Gele katern nr 18 van 31 juli 2002).

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.
- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door de CEVO.

- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, dan wordt het aantal scorepunten bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde aantal scorepunten, zo nodig naar boven afgerond.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de CEVO-regeling van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
  - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
  - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
  - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
  - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
  - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
  - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
  - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
  - 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, hoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.
  - 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.

- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal punten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan de CEVO. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 62 scorepunten worden behaald.

Voor dit examen is de volgende vakspecifieke regel vastgesteld:

Voor rekenfouten worden geen punten afgetrokken.

Wanneer echter de kandidaat bij een berekening kennelijk verzuimd heeft door schatting controle op het antwoord uit te oefenen, wordt voor deze fouten één punt afgetrokken tot een maximum van twee punten per opgave.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores

Opgave 1

- 1 maximumscore 1**
Koop op afbetaling of huurkoop.
- 2 maximumscore 2**
Bij doorlopend krediet hoeft het krediet niet in één keer opgenomen te worden.
Bij doorlopend krediet kan het reeds afgeloste deel opnieuw opgenomen worden.
- 3 maximumscore 1**
Annuïteit.
- 4 maximumscore 2**
 $56 \times 320 - 16.000 = \text{€ } 1.920,-$

Opgave 2

- 5 maximumscore 1**
Instemmingsrecht.
- 6 maximumscore 1**
Voorbeelden van juiste antwoorden zijn:
  - Omdat deze geheel onafhankelijk de zaak kan bekijken.
  - Een externe bemiddelaar heeft meer gespecialiseerde kennis.
- 7 maximumscore 2**
In een functioneringsgesprek, want dan is er sprake van een tweerichtingengesprek.

Opgave 3

8 maximumscore 1

Immateriële vaste activa.

9 maximumscore 1

$$\frac{7.300.000.000}{2.000.000 \times 365} = \text{€ } 10,-$$

10 maximumscore 2

De verkoopprijs is $35 + 10 = 45,-$. De nettowinst in procenten van de verkoopprijs is $\frac{10}{45} \times 100\% = 22,2\%$.

11 maximumscore 1

$$\frac{(1.000 - 2.000)}{2.000} \times 100\% = 50\%$$

12 maximumscore 2

Ja, want het risico bestaat dat de wereldmarktprijs van een vat olie daalt onder € 40,- en Mexpet dus goedkoper op de wereldmarkt had kunnen inkopen.

13 maximumscore 2

Hoger, want de inkoopprijs hangt dan af van de ontwikkelingen op de wereldmarkt voor olie. Mexpet verwacht (informatiebron 4) een stijging van de wereldmarktprijs van een vat olie.

14 maximumscore 1

$$\frac{405 \text{ mld}}{15} = \text{€ } 27 \text{ miljard}$$

15 maximumscore 2

		in duizenden vaten per dag			
Jaar	Vraag	Leveringscapaciteit		Afzet	
		Vergunning Petrotrabajo	Inkoopcontract Mobiloil	Vergunning Petrotrabajo	Inkoopcontract Mobiloil
2008	2190	2200	2400	2190	2190

Vraag	Antwoord	Scores

16 maximumscore 6

	in miljoenen euro's	
	Vergunning Petrotrabajo	Inkoopcontract Mobiloil
	2008	2008
Omzet	39.967,5	39.967,5
Inkoopwaarde van de omzet		31.974
Overige variabele kosten	1.199,025	2.597,875
Afschrijvingen	27.000	
Overige constante kosten	1.400	1.400
Netto winst	€ 10.368,475	€ 3.995,625

Berekening:

- Omzet bij vergunning: $2.190.000 \times 365 \times 50 = 39.967,50$
Omzet bij inkoopcontract: idem 1
- Inkoopwaarde van de omzet bij vergunning: niet van toepassing
Inkoopwaarde bij inkoopcontract: $2.190.000 \times 365 \times 40 = 31.974,-$ 1
- Overige variabele kosten bij vergunning: $2.190.000 \times 365 \times 1,50 = 1.199,025$ 1
Overige variabele kosten bij inkoopcontract: $2.190.000 \times 365 \times 3,25 = 2.597,875$ 1
- Afschrijvingen bij vergunning: zie vraag 14
Afschrijvingen bij inkoopcontract: niet van toepassing 1

Conclusie:

- De nettowinstmarge is het hoogst bij de vergunning en bedraagt:
 $\frac{10,368475}{39,9675} \times 100\% = 25,9\%$ en is hoger dan die van 2007 (22,2%) 1

Opgave 4

17 maximumscore 2

$$\frac{225 \times 30}{3} = € 2.250,-$$

18 maximumscore 1

$$210 \times 30 = € 6.300,-$$

19 maximumscore 2

- Deze zal credit op de balans van SDO komen 1
- Omdat het een verplichting is van SDO aan haar leden. 1

Opgave 5

- 20 maximumscore 1**
Ook over de opgebouwde/ontvangen/gekweekte interest wordt weer interest ontvangen, want de interest wordt aan het spaarsaldo toegevoegd.
- 21 maximumscore 2**
 $1.500 \times 1,01^{24} = \text{€ } 1.904,60$
- 22 maximumscore 2**
 $\frac{2.000}{1,04^6} = \text{€ } 1.580,63$

Opgave 6

- 23 maximumscore 2**
Als Ajax vaker in beeld komt, komt de sponsor ook vaker in beeld.
- 24 maximumscore 2**
Het opbouwen van naamsbekendheid of een imago, want Olympya is een nieuwkomer op de wereldmarkt van sportkleding en Ajax trekt internationale publiciteit.
- 25 maximumscore 1**
Promotiebeleid.
- 26 maximumscore 2**
voorbeelden van juiste antwoorden:
– Olympya zit niet in dezelfde branche als de overgebleven ondernemingen.
– Er komt meer geld binnen bij Ajax, waardoor de prestaties zouden kunnen verbeteren en dus ook de publiciteitswaarde.
- 27 maximumscore 2**
Ja, want $11.871.000 - 8.260.000 = \text{€ } 3.611.000 > \text{€ } 2.500.000,-$
- 28 maximumscore 2**
Ja, want er is aan de eis voldaan: $8,3\% > 8,0\%$
 $\frac{65 - 60}{0,6} \times 100\% = 8,3\%$
 $\frac{342,4 - 316,9}{3,169} \times 100\% = 8,0\%$

Vraag	Antwoord	Scores

29 maximumscore 3

Ja, want de investeringen in contractspelers in 2005-2006 bedragen:

$$37.441.000 - (29.201.000 - 12.238.000) = 20.478.000$$

$$\frac{20.478.000 - 16.982.000}{16.982.000} \times 100\% = 20,6\% > 15\%$$

30 maximumscore 2

ja, $\frac{106.209.000}{37.925.000} \times 100\% = 280\% > 275\%$

31 maximumscore 1

Olympya zal besprekingen met Ajax aangaan, omdat aan alle voorwaarden is voldaan.

Opgave 7

---

32 maximumscore 3

- variabele kosten per artikel: $\frac{24.500 + 58.000 + 77.500}{20.000} = 8,-$ 1
- verkoopprijs - variabele kosten per artikel : $42,50 - 22,- - 8,- = € 12,50$ 2

33 maximumscore 2

$$\frac{32.000 + 62.000 + 96.000 + 75.000}{12,50} = 21.200 \text{ kinderzitjes}$$

34 maximumscore 2

$$25.000 \times 12,50 - 190.000 = € 122.500,-$$

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van alle kandidaten per school in het programma WOLF.
Zend de gegevens uiterlijk op 20 juni naar Cito.

6 Bronvermeldingen

---

opgave 1   www.postkrediet.nl
opgave 2   NRC, 8-12-2006